VM/VO/IH 20.9.2019

Valtiovarainvaliokunnan verojaostolle

HE 8/2019 vp – Valtiovarainministeriön kommentit annettuihin asiantuntijalausuntoihin

Verojaosto on saanut asiantuntijakuulemisessaan 18.9.2019 VM:n lausunnon lisäksi viisi kirjallista lausuntoa. Maa- ja metsätalousministeriön, Finanssiala ry:n ja Suomen Kiinteistöliitto ry:n lausunnot eivät anna aihetta huomautuksiin, koska niissä kannatetaan HE:tä sellaisenaan.

Maanmittauslaitos ja Verohallinto käyvät lausunnoissaan keskustelua lainmuutoksen voimaantultua käyttöön otettavasta tietoteknisestä rajapinnasta. VM:n käsitys on, että kyseiset viranomaiset ovat kyenneet ja kykenevät jatkossakin ratkaisemaan uudistuksesta aiheutuvat haasteet keskinäisellä yhteistyöllään. Sähköistä huoneistotietojärjestelmää on kehitetty maa- ja metsätalousministeriön johtamissa työryhmissä, joihin myös VM on osallistunut. Lisäksi Verohallinto on osallistunut Maanmittauslaitoksen johdolla toimineeseen toteutusohjelman johtoryhmään. VM:n hallinnonalan viranomaisista myös Tilastokeskus, Valtiokonttori ja Väestörekisterikeskus ovat osallistuneet hankkeeseen eri tavoin, mm. kuulemistilaisuuksissa. Maanmittauslaitoksen ja Verohallinnon välillä on ollut myös virkamiesten työkiertoa. Viranomaisten välisen yhteistyön sujuvaa jatkumista ei liene syytä epäillä. Tämä on myös tärkeää, sillä VM:n budjettiesityksessä vuodelle 2020 (16.8.2019) varainsiirtoveron tuotoksi on arvioitu 875 miljoonaa euroa eli noin 1,8 % kaikista verotuloista (47,000 miljoonaa euroa). Varainsiirtoveron suorittamisen luotettava valvonta on fiskaalisesti merkityksellistä.

Mitä tulee Maanmittauslaitoksen ja Verohallinnon lausuntojen pohdintoihin automaattisten tietoyhteyksien sujuvuudesta, niin VM:n käsitys on, että asia ei ole lainsäädäntökysymys ja että:

1. Lainhuutoa edellyttävissä tapauksissa veron oikean määrän arviointi ja tutkinta on kirjaamisviranomaisen eli Maanmittauslaitoksen tehtävä. Prosessi Verohallinnossa on oikeastaan vain, että ilmoitettu summa ja tilille tilitetty rahamäärä ovat yhteneväiset tai ainakin, että rahamäärä on riittävän suuruinen. Ylisuoritus jää tilille. Huoli Verohallinnon prosessien nopeudesta ei muodostu ongelmaksi silloin, kun asiakas on hoitanut velvoitteensa oikeasuuruisina ja ennen lainhuudon hakemista.
2. Verohallinnon ja Maanmittauslaitoksen yhteisissä tapaamisissa on havaittu viestinnän tarve, jotta asiakkaat ovat selvillä muuttuneesta menettelystä. Asiassa on päädytty ns. yhteisviestintään, jossa molemmat viranomaiset viestivät omilla kanavillaan sujuvasti ristiin niin, että viestiä on saatavilla. Jatko näyttää, onko tarpeen tehostaa viestintää, mutta siihenkin on valmiudet ja asiassa ollaan valppaina kummassakin viranomaisessa.
3. Niissäkin tapauksissa, joissa asiakas ei olisi toiminut asianmukaisesti vaan häntä joudutaan lähestymään lakimääräisten velvoitteidensa hoitamiseksi, on prosessi sujuva heti, kun asiakas ilmoittaa ja suorittaa varainsiirtoveronsa eikä hänellä ole aiempaa hoitamatonta ja jo erääntynyttä varainsiirtoveroa.

VM ei seuraavista syistä pidä tarpeellisena Maanmittauslaitoksen ehdotusta 1. lakiehdotuksen voimaantulosäännöksen lyhentämisestä siten, että säännöksen sivulause poistettaisiin.

- Ehdotus merkitsisi ilmeisesti lähinnä kielellistä stilisointia.
- Sivulause perustuu kuitenkin siihen, että kiinteistöluovutuksen merkitseminen lainhuuto- ja kiinnitysrekisteriin on lainmuutoksen soveltamisen taitekohta.
- Verohallinnosta saadun tiedon mukaan varainsiirtoveron alaisista siirtokelpoisista oikeuksista voidaan toimittaa tietoteknisen rajapinnan kautta vain sellaiset tiedot, jotka on siirrettävä 1.11.2019 tai sen jälkeen. Tätä aikaisemmin tapahtuneet maksut eivät ole muunnettavissa ja hyödynnettävissä lainmuutoksessa tarkoitetussa automaattisessa tietojenvaihdossa.
- Suunniteltu aikataulu lainmuutoksen voimaantulolle (1.11.2019) puoltaa myös sitä, ettei Maanmittauslaitoksen ehdottamaa muutosta tehtäisi.